

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Grodzisku Mazowieckim
za okres
01.01.2020 r. – 31.12.2020 r.**

Opracowała: Grażyna Rymarczyk

Grodzisk Mazowiecki, marzec 2021

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 3
I. Informacje ogólne	str. 6
II. Piecza zastępcza	str. 7
1. Rodzinna piecza zastępcza	str. 8
1) Środki finansowe przekazane rodzinom zastępczym w roku 2019	str. 8
2) Charakterystyka rodzin zastępczych na koniec 2019 roku	str. 10
a) Spokrewnione rodziny zastępcze	str. 11
b) Niezawodowe rodziny zastępcze	str. 13
c) Zawodowe rodziny zastępcze	str. 14
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 15
3. Wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	str. 16
4. Zwrot wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	str. 18
5. Ośrodek Adopcyjny	str. 19
6. Realizacja ustawowych działań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej	str. 19
7. Efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	str. 22
III. Specjalistyczne poradnictwo	str. 27
IV. Domy Pomocy Społecznej	str. 28
V. Pomoc dla cudzoziemców	str. 30
VI. Mieszkanie chronione treningowe.....	str. 31
VII. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	str. 32
VIII. Rehabilitacja społeczna	str. 36
1. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	str. 37
2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	str. 37
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	str. 37
4. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych	str. 37
5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania wtz	str. 38
6. Program „Aktywny Samorząd”	str. 38
7. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III	str. 41
8. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	str. 42
IX. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	str. 43
X. Zamówienia publiczne	str. 47
XI. Najważniejsze inicjatywy podejmowane w roku 2019	str. 48
XII. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej i pomocy społecznej	str. 49

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Powiatu. Utworzone zostało na mocy Uchwały Nr 30/99 Rady Powiatu Grodzkiego z dnia 25 marca 1999 roku. Realizuje zadania pomocy społecznej, wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn.zm),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn zm.).

Przedmiotem działania PCPR jest realizacja zadań Powiatu z zakresu:

- opracowywania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowywania i realizacji Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej,
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa,
- organizowania opieki w rodzinach zastępczych, udzielania pomocy finansowej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
- zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych,
- udzielania wsparcia pomocnego w usamodzielnieniu się osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny

- zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- integracji środowiskowej dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
 - pomocy osobom posiadającym status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
 - prowadzenia mieszkań chronionych oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
 - prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej,
 - szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
 - doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
 - terminowej i rzetelnej realizacji sprawozdawczości,
 - sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej,
 - kierowania wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami,
 - opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - opracowywania planów zadań i przekazywanie informacji z prowadzonej działalności na potrzeby samorządu województwa,
 - dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystyki osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
 - realizacji uchwał podjętych przez Radę Powiatu, Zarząd Powiatu w sprawach związanych z działalnością Centrum,
 - współpracy z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami,
 - podejmowania doraźnych działań wynikających z aktualnych potrzeb mieszkańców, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- zapewnienia mieszkańcom powiatu bieżących informacji dotyczących działalności Centrum, praw i przywilejów należnych osobom objętym jego działalnością.

Od 1 stycznia 2012 r., na podstawie Zarządzenia Starosty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest realizacją ustawowego obowiązku zawartego w art. 112 ust 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) oraz w art. 182 ust 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Zawarte w nim zostały informacje o realizowanych zadaniach, formach świadczonej pomocy społecznej, liczbie osób i rodzin objętych pomocą oraz kosztach finansowych poniesionych w związku z realizacją zadań.

I. INFORMACJE OGÓLNE

W roku 2020 zatrudnionych na umowy o pracę było 28 osób, z tego:

- 15 pracowników do obsługi zadań PCPR (w tym 1 osoba przebywała na urlopie macierzyńskim, a jedna osoba zatrudniona była na ½ etatu),
- 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pedagog/psycholog zatrudniony na ½ etatu,
- 7 osób w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności (w tym jedna osoba przebywała na urlopie macierzyńskim).

Plan budżetowy PCPR na rok w 2020 został zatwierdzony na kwotę 5 452 123,80 zł, a wydatki ogółem zostały zrealizowane na poziomie 5 054 833,62 zł.

Struktura podziału środków finansowych w roku 2020

	Środki planowane	Środki wydatkowane
PCPR	1 495 000,00 zł	1 442 814,88 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (w tym dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego „500+”)	209 298,00 zł	159 812,97 zł
Rodziny zastępcze (w tym dodatek wychowawczy „500+”)	2 512 211,00 zł	2 266 693,69 zł
Wspieranie rodzin Program „Dobry start”	28 210,00 zł	27 899,86 zł
Projekt „Wsparcie dzieci z pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19 – rok 2020”	190 750,00 zł	184 273,77 zł
Rehabilitacja zawodowa i społeczna PFRON oraz „Aktywny Samorząd”- Moduł I, II i III	72 428,00 zł	71 530,58 zł
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	848 144,80 zł	805 726,03 zł
Pomoc dla cudzoziemców	66 178,00 zł	66 178,00 zł
Pomoc dla repatriantów	21 444,00 zł	21 443,84 zł
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	8 460,00 zł	8 460,00 zł
Ogółem	5 452 123,80 zł	5 054 833,62 zł

II. PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z zapisami ustawowymi piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Organizowanie pieczy zastępczej należy do zadań powiatu. Zadania te Starosta Grodziski wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wyznaczonego Zarządzeniem Nr 48/2011 Starosty Grodzkiego z dnia 29 listopada 2011 roku na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodziskim.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w niżej wymienionych formach (jest to katalog zamknięty):

1. Rodzinna piecza zastępcza

W roku 2010 pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pozostawało 105 rodzin zastępczych a w nich 141 dzieci.

Struktura rodzin zastępczych w powiecie grodziskim w roku 2020

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	67	80
Rodzina zastępcza niezawodowa	35	47
Rodzina zastępcza zawodowa	3	14
Ogółem	105	141

Na terenie powiatu nie funkcjonuje rodzinny dom dziecka ani też rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego.

W trakcie roku sprawozdawczego w rodzinach zastępczych na terenie powiatu grodziskiego umieszczonych zostało 32 dzieci.

W okresie sprawozdawczym występowały zmiany w ilości rodzin zastępczych. Rozwiązano 15 rodzin (osiem spokrewnionych, dziewięć niezawodowych), natomiast powstały 23 (piętnaście spokrewnionych, osiem niezawodowych).

1) Środki finansowe przekazane rodzinom zastępczym w roku 2020

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy finansowanie działalności rodzin zastępczych. Ustawa zawiera wachlarz różnego rodzaju wsparcia finansowego, który został przedstawiony w poniższych tabelach:

Świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym na utrzymanie dzieci w 2020 roku

Rodzaj świadczenia	Kwota
Pokrycie kosztów utrzymania dziecka	1 133 259 zł
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	26 016 zł
Jednorazowy dodatek z tytułu przyjmowanego dziecka	4 200 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	3 107 zł
Jednorazowe świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych	1 500 zł
Ogółem	1 168 082 zł

Koszty wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych i rodzin pomocowych z pochodnymi wyniosły w 2020 roku – 136 374 zł.

Dodatkowo z środków rządowych w 2020 roku wypłacono:

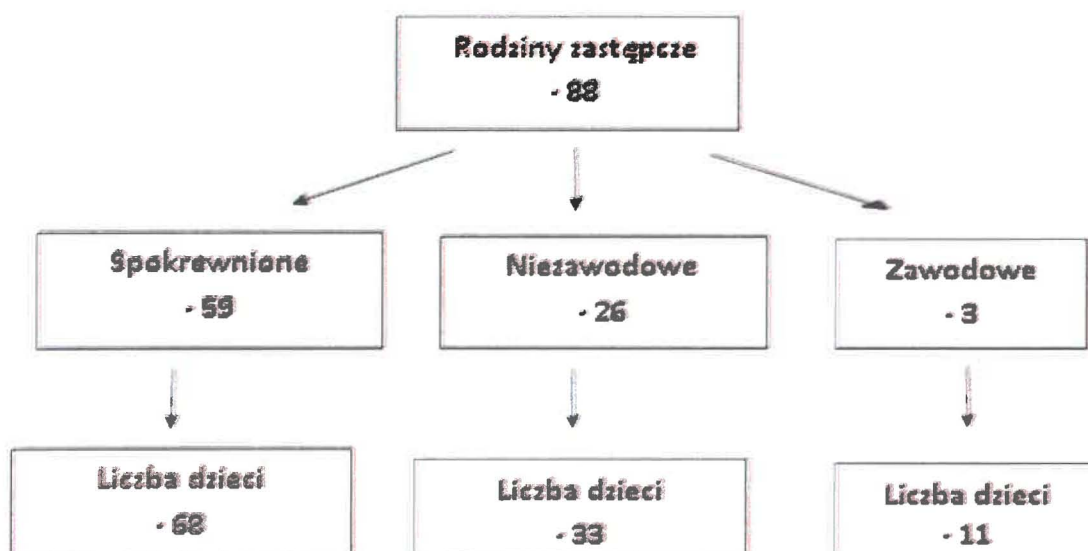
- dla 101 dzieci przebywających w 84 rodzinach zastępczych dodatek wychowawczy (500+). Łączna kwota wypłaty wyniosła 496 778 zł.
- dla 90 dzieci z rodzin zastępczych, usamodzielnianych i domu dziecka świadczenie z programu Dobry Start w łącznej wysokości 27 000 zł.

W roku sprawozdawczym w rodzinach zastępczych funkcjonujących na naszym terenie umieszczonych było 40 dzieci pochodzących z innych powiatów. Powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pieczy zastępczej, na podstawie zawartych porozumień, zobligowane były do zwrotu poniesionych kosztów. Kwota zwrotu w 2020 roku wynosiła 361 472 zł.

Analogicznie dzieci z terenu powiatu grodziskiego postanowieniami Sądów Rejonowych umieszczane były w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, a powiat grodziski na mocy zawartych porozumień zobowiązany został do ponoszenia kosztów utrzymania tych dzieci. W roku sprawozdawczym w 26 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przebywało 32 dzieci. Na pokrycie ich kosztów utrzymania przekazana została kwota 365 435 zł.

2) Charakterystyka rodzin zastępczych na koniec 2020 roku

Na koniec okresu sprawozdawczego na terenie powiatu grodziskiego funkcjonowało 88 rodzin zastępczych, w których zamieszkiwało 112 dzieci.

Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej było:

- uzależnienia rodziców – 39 dzieci (w tym 35 dzieci z powodu uzależnienia rodziców od alkoholu)
- bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych – 26 dzieci
- pólsieroctwa – 16 dzieci
- długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców – 7 dzieci
- nieodpowiednich warunków mieszkaniowych – 1 dzieci
- sieroctwa – 4 dzieci
- niepełnosprawności rodzica – 1 dziecko
- z innych powodów (np. osadzenie w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, dziecko małoletniej matki, porzucenia itp.) – 18 dzieci.

Okres pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2020r.)

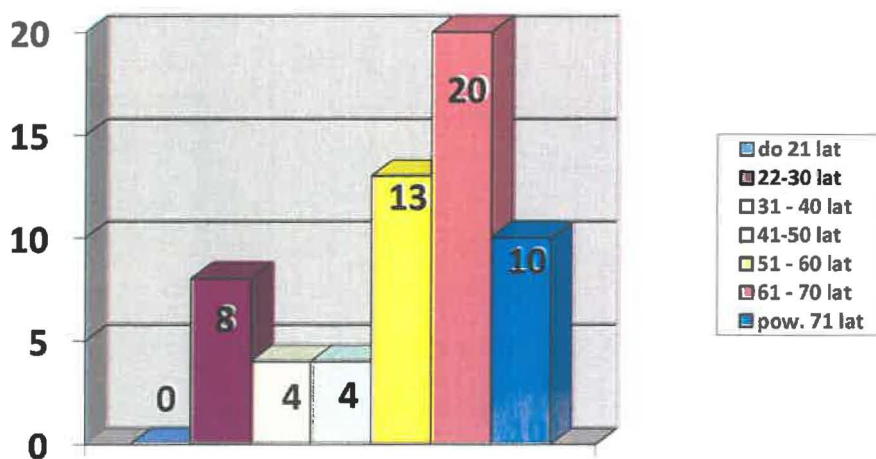
Rodzina zastępcza	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej					
	do 3 miesięcy	pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy	pow. 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
spokrewniona	2	0	12	5	7	42
niezawodowa	2	1	0	2	2	26
zawodowa	1	0	0	1	4	5

Z powyższego zestawienia wynika, że w stosunku do zdecydowanej większości dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej jest to pobyt długoterminowy. Spośród wszystkich dzieci przebywających w dniu 31.12.2020 roku w rodzinach zastępczych 65% to osoby, których pobyt wynosi powyżej 3 lat.

a) Spokrewnione rodziny zastępcze

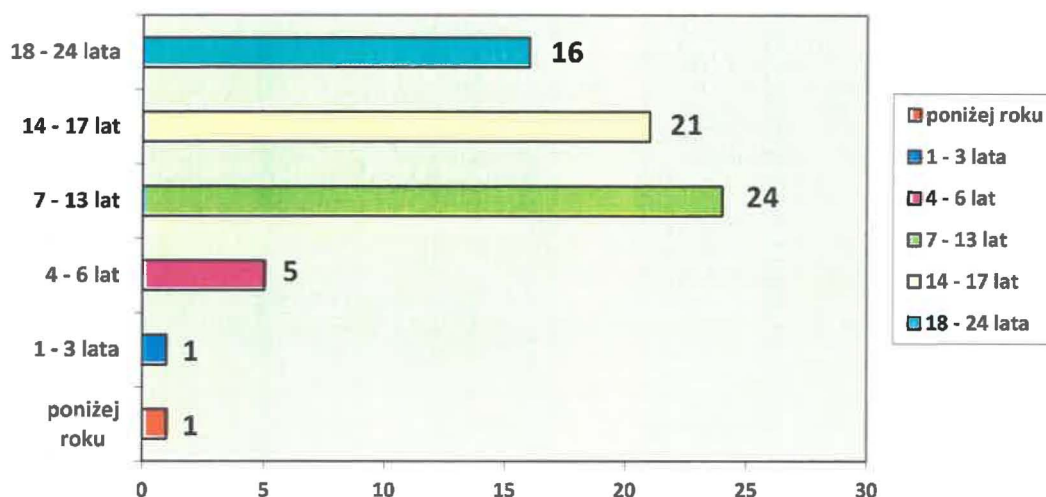
Na terenie Powiatu Grodzkiego na koniec 2020 roku funkcjonowały 59 spokrewnionych rodzin zastępczych, spośród których 21 mieszka na wsiach. Większość tych rodzin wychowuje tylko jedno dziecko (52 rodziny). Istnieją też rodziny, w których przebywa dwoje dzieci (5 rodzin) oraz dwie spokrewnione rodziny zastępcze z trojgiem dzieci.

W 28 rodzinach dzieci wychowywane są przez osoby samotne, a 31 rodzin tworzą małżeństwa. Struktura wieku rodziców zastępczych (w przypadku małżeństw - wiek młodszego z rodziców) przedstawia poniższy wykres:

Z zestawienia wynika, że zdecydowana większość wśród rodziców zastępczych w rodzinach spokrewnionych stanowią osoby w wieku 51-70 lat i powyżej – 73% wszystkich rodziców zastępczych spokrewnionych z dzieckiem.

Łącznie w spokrewnionych rodzinach zastępczych na koniec 2020 roku przebywało 68 dzieci, w tym: 38 dziewczynek. Strukturę wiekową dzieci przedstawia poniższy wykres:

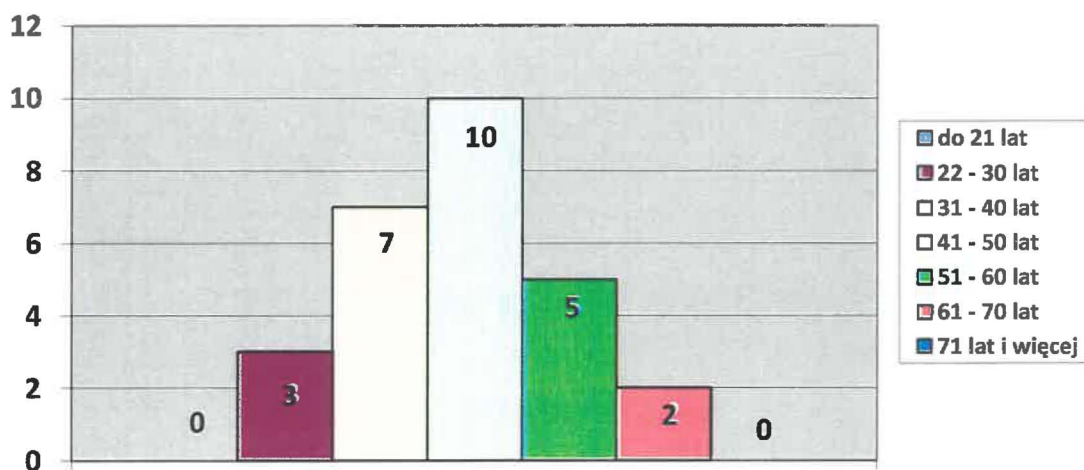
Największą grupę dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej stanowią osoby powyżej 7 roku życia. Osoby w przedziale wiekowym 7-13 lat stanowią 35% ogółu wychowanków rodzin spokrewnionych, natomiast nastolatki w wieku 14-17 lat stanowią 31%. Z kolei 16 osób przebywających w pieczy zastępczej to osoby pełnoletnie. Mogą oni przebywać w rodzinie zastępczej nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Dziewięcioro dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności). W całym 2020 roku piętnaścioro dzieci zostało po raz pierwszy umieszczone w pieczy zastępczej i opiekę nad nimi przejęły osoby im bliskie, czyli spokrewnieni rodzice zastępczy.

10 wychowanków poniżej 18 roku życia opuściło rodzinną pieczę zastępczą w ciągu omawianego roku, spośród których siedmioro powróciło do rodziny naturalnej, dwoje zostało umieszczonych w innej formie pieczy zastępczej, zaś jedno opuściło pieczę z innego powodu. Jedna osoba pełnoletnia zdecydowała o opuszczeniu rodziny zastępczej.

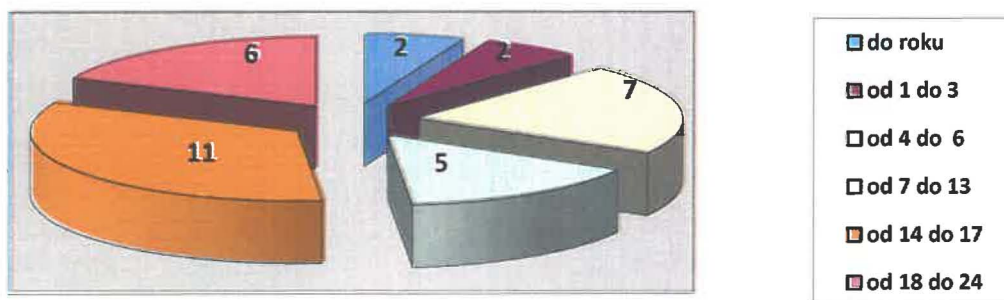
b) Niezawodowe rodziny zastępcze.

Na terenie Powiatu Grodziskiego na dzień 31 grudnia 2020 funkcjonowało 26 niezawodowych rodzin zastępczych, spośród których 11 zamieszkuje wsie. Większość rodzin wychowuje tylko jedno dziecko (20 rodzin). Pięć rodzin wychowuje dwoje dzieci i jedna rodzina – troje dzieci. W 21 rodzinach niezawodowych dzieci wychowywane są przez małżeństwa, tylko 5 rodzin prowadzonych jest przez osoby samotne. Struktura wieku rodziców zastępczych (w przypadku małżeństw - wiek młodszego z rodziców) przedstawia poniższy wykres:

Z powyższego zestawienia wynika, że większość rodziców zastępczych (65%) to osoby w 31 – 50 lat.

W niezawodowych rodzinach zastępczych przebywa łącznie 33 dzieci, w tym 15 dziewczynek. Strukturę wiekową małoletnich przedstawia poniższy wykres:

Najbardziej liczną grupę spośród osób umieszczonych w niezawodowych rodzinach zastępczych stanowią osoby w przedziale wiekowym: 14-17 lat – 33%. Osoby, które osiągnęły już pełnoletność stanowią 18% ogółu przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych.

Troje dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności). W roku 2020 ośmioro dzieci po raz pierwszy w ich życiu umieszczono w pieczy zastępczej.

Dziesięciu wychowanków poniżej 18 roku życia opuściło rodzinę zastępczą, z czego jedno powróciło do rodziny naturalnej, troje umieszczonych zostało w innej formie pieczy zastępczej, troje zostało adoptowanych, a troje opuściło rodzinę zastępczą z innych powodów. Spośród osób pełnoletnich, dwie osoby podjęły decyzję o opuszczeniu pieczy zastępczej.

c) Zawodowe rodziny zastępcze.

Na terenie Powiatu Grodziskiego w okresie sprawozdawczym funkcjonowały trzy zawodowe rodziny zastępcze, wszystkie mieszkające na wsi.

W dwóch rodzinach przebywa 4 dzieci, natomiast w jednej 3 dzieci. Wszystkie rodziny prowadzone są przez małżeństwa. Wszyscy rodzice zastępczy są w przedziale wiekowym 41 – 50 lat. Łącznie w zawodowych rodzinach zastępczych przebywa jedenaścioro dzieci – dziesięścioro to chłopcy. Po jednym z dzieci jest w przedziale wiekowym do roku życia oraz 1 – 3 lata, dwoje 4-6 lat, troje w przedziale 7-13 lat, troje 14 – 17 lat oraz jedno powyżej 18 lat. Żadne spośród wymienionych dzieci nie jest sierotą. Dwoje dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

Analizując problemy rodzin zastępczych stwierdzić należy, że często do tej formy pieczy zastępczej trafiają dzieci pochodzące z rodzin o niskim statusie społecznym, dysfunkcyjnym, posiadające liczne deficyty rozwojowe oraz różnego rodzaju zaburzenia. Doświadczenia z domu rodzinnego zazwyczaj złe, pozostawiają efekty w postaci różnorodnych problemów, z jakimi muszą się zmierzyć zarówno rodzice jak i dzieci. Czynniki te w znacznym stopniu wpływają na występowanie trudności w funkcjonowaniu zarówno w rodzinie zastępczej jak i szkole, są przyczyną trudności w nauce.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W sytuacji braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub innych ważnych względów sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W stosunku do dzieci z powiatu grodziskiego takie rozstrzygnięcia sądów również zapadały.

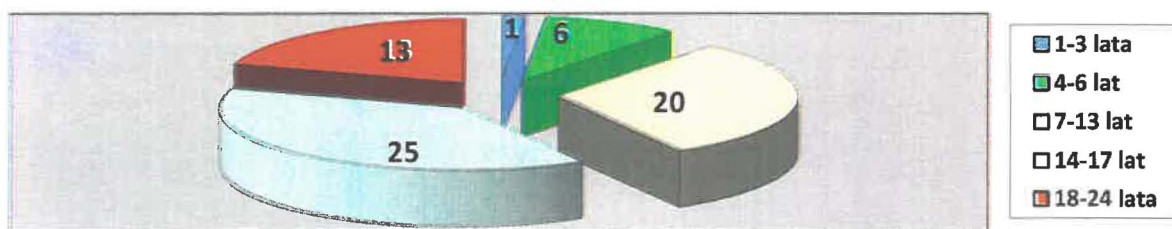
W roku 2020 w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 65 dzieci z terenu powiatu grodziskiego. Na koniec okresu sprawozdawczego liczba osób umieszczonych w placówkach wynosiła 49. W trakcie roku instytucjonalną pieczę zastępczą opuściło łącznie 16 osób, co stanowi 25% ogółu przebywających w placówkach, a wśród nich:

- 10 osób pełnoletnich, które postanowiły założyć własne gospodarstwo domowe
- 6 dzieci, które powróciły pod opiekę rodziny biologicznej.

Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonuje jedna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza. Jest ona prowadzona przez Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” w Wólce Grodziskiej. Placówka przeznaczona jest dla 14 dzieci. Zarządzeniem Starosty Grodziskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w tej placówce na rok 2020 ustalony został na kwotę 4 841,25 zł. Całkowity koszt funkcjonowania placówki w roku sprawozdawczym wyniósł 818 296 zł.

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc w placówce w Grodzisku Mazowieckim dzieci z terenu powiatu grodziskiego w roku 2020 umieszczane były również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz rodzinnego na terenie innych powiatów.

Zdecydowana większość osób przebywających w 2020 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej to dzieci i młodzież powyżej 14 roku życia – 38 osób, co stanowi 58 % wszystkich przebywających w placówkach. Trzydzieści osób ukończyło 18 lat. Podział dzieci ze względu na wiek przedstawia poniższy wykres:

W instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2020 przebywało 16 małoletnich, którzy nie ukończyli 10 lat. Dziewięcioro z nich jest umieszczonych w rodzinnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej, troje ze względu na stan zdrowia przebywa w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, dwoje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ze względu na pobyt ze starszym rodzeństwem, natomiast dwóch chłopców oczekuje na zmianę formy pieczy zastępczej.

Podobnie jak w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zdecydowana większość osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej została umieszczona ponad 3 lata temu. Dotyczy to 49% wszystkich przebywających w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Okres pobytu	Liczba osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej (stan na 31.12.2020r.)
powyżej 3miesiący do 6 miesięcy	2
powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	6
powyżej 12 miesięcy do 2 lat	7
powyżej 2 lat do 3 lat	10
powyżej 3 lat	24

Za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej powiat grodziski poniósł koszty w wysokości 2 783 247 zł.

Dodatkowo ze środków rządowych w 2020 roku wypłacono dla 15 dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Stowarzyszenia dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” wypłacono świadczenie wychowawcze (500+) w wysokości 73 060 zł.

3. Wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przysługują (pod pewnymi warunkami) świadczenia na:

- kontynuowanie nauki

- usamodzielnienie
- zagospodarowanie

oraz udziela się im pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych
- zatrudnienia.

Dla osób usamodzielnianych, które opuściły rodziny zastępcze przyznana została pomoc finansowa w łącznej wysokości 60 470 zł.

Dla osób usamodzielnianych, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze przyznano pomoc finansową w wysokości 82 842 zł.

Świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków w 2020 roku

Rodzaj świadczenia	po opuszczeniu rodziny zastępczej		po opuszczeniu placówki	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
na kontynuowanie nauki	15	60 470 zł	20	81 343 zł
na usamodzielnienie	0	0 zł	0	0 zł
na zagospodarowanie	0	0 zł	1	1 499 zł

W roku 2020 rodziny zastępcze opuściło sześcioro wychowanków, natomiast instytucjonalne formy pieczy zastępczej – dziesięcioro. Założyli oni własne gospodarstwa domowe.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie udzielali wsparcia wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek także w formie niepieniężnej. Koordynatorzy pełnili funkcję opiekuna usamodzielniania dla 6 wychowanków.

Wsparcie otrzymywane ze strony pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej polegało na udzielaniu wskazówek, wsparciu emocjonalnym oraz pomocy:

- w modyfikacji indywidualnych planów usamodzielniania
- w sporządzaniu pism urzędowych i wniosków do sądu
- w wypełnianiu wniosków o przydział lokalu z zasobów gminy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dysponuje mieszkaniem chronionym przeznaczonym dla osób opuszczających pieczę zastępczą, które nie mają możliwości zamieszkania z rodziną pochodzenia, ani też innej możliwości zamieszkania. W roku sprawozdawczym mieszkanie to zamieszkiwane było przez dwie osoby usamodzielniane.

4. Zwrot wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła obowiązek ponoszenia odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej po 01 stycznia 2012 roku zarówno na rodziców dziecka, jak i na gminę pochodzenia dziecka.

Rodzice biologiczni wysokość odpłatności mają ustalaną w decyzji administracyjnej po przeprowadzeniu postępowania i zbadaniu ich indywidualnej sytuacji życiowej. W roku sprawozdawczym rodzice biologiczni dwojga dzieci zostali obciążeni, decyzjami administracyjnymi, odpłatnością za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. Wpłat dokonywała tylko jedna matka na łączną kwotę 989,32 zł

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie/średnich miesięcznych wydatków na dziecko w placówce - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2020 z poszczególnych gmin z terenu powiatu grodziskiego otrzymaliśmy zwrot wydatków w łącznej wysokości 1 118 868 zł.

Zwrot wydatków w 2020 r. za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

	Wysokość wydatków poniesionych przez gminy za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	Wysokość wydatków poniesionych przez gminy za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej
10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej	13 783 zł	110 599 zł
30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej	54 213 zł	112 320 zł
50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej	328 596 zł	499 357 zł
Ogółem	396 592 zł	722 276 zł

5. Ośrodek Adopcyjny

Od wielu lat Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim współpracuje z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Warszawie (WOA). Przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego bierze udział w spotkaniach Zespołów ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym zgłoszono do WOA 11 dzieci, które miały uregulowaną sytuację prawną.

Wspólne działania Ośrodka Adopcyjnego i Zespołu ds. Pieczy Zastępczej spowodowały, że troje małoletnich przebywających w rodzinach zastępczych zostało w 2020 roku przysposobionych, natomiast jedno dziecko pozostaje w procedurze adopcyjnej.

6. Realizacja ustawowych działań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej

W ramach struktury organizacyjnej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej.

Do zadań prowadzonych przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej należy:

- 1) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej;
- 2) tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych; organizowanie szkoleń i innych działań na rzecz rodzin.

Zadanie to realizowane jest poprzez informowanie zainteresowanych o specyfice rodzicielstwa zastępczego, poprzez umieszczenie informacji w:

- siedzibie Centrum,
- audycje w lokalnym radio,
- zamieszczenie informacji na stronie internetowej PCPR oraz w mediach społecznościowych,

a także:

- kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej. Kwalifikowanie kandydatów wymaga przeprowadzenia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej w zakresie stworzenia właściwego środowiska życia

rodzinnego dla przyjmowanego dziecka, motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz kompetencji rodzicielskich,

- gromadzenie niezbędnej dokumentacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- przeprowadzanie badań psychologicznych,
- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej,
- wydawanie na zlecenie Sądu opinii o spełnianiu przez kandydatów na rodziny zastępcze warunków i oceny ich predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla kandydatów oraz funkcjonujących już rodzin zastępczych. (W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono szkolenia ze względu na ograniczenia związane z epidemią COVID-19. Zgodnie z zasadami przeprowadzania szkolenia nie można było organizować go w sposób zdalny.)

3) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych

Powiat grodziski zleca prowadzenie tego zadania w ramach konkursu ofert na realizację zadania publicznego. Od 01 stycznia 2018 roku zadanie to realizowane jest przez Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży w Grodzisku Mazowieckim. Umowa została podpisana na okres 5 lat.

4) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej

Wsparcie dla rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci organizowane było poprzez:

- zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej świadczących bezpośrednie wsparcie dla rodziców zastępczych i dzieci;
- specjalistyczne poradnictwo zarówno dla rodziców zastępczych, jak i dzieci
- prowadzenie grupy na Facebooku dla rodzin zastępczych celem wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy rodzicami zastępczymi wzajemnie oraz pomiędzy PCPR a rodzicami zastępczymi.

5) współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi - zadanie to realizowane było przez bieżące kontakty głównie telefoniczne z pracownikami ośrodków pomocy społecznej (asystenci rodziny, pracownicy socjalni), kuratorami sądowymi, nauczycielami i pedagogami/psychologami szkolnymi itp.

6) przekazywanie właściwemu ośrodkowi adopcyjnemu informacji i dokumentacji dotyczących dzieci z uregulowaną sytuacją prawną oraz informacji o przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

7) realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;

W roku 2018 Rada Powiatu przyjęła do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020.

8) prowadzenie rejestru danych zawierających dane o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka i przekazywanie ich do sądu.

Rejestr znajduje się w siedzibie PCPR, a dane w nim zawarte przekazywane są do sądów rejonowych właściwych dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej.

Należy nadmienić, że rok 2020 był rokiem szczególnym. Ze względu na panującą epidemię COVID-19 wielu przedsięwzięć nie udało się zorganizować np. Piknik Rodzinny, szkolenia, spotkania. Praca PCPR odbywała się w ograniczonym zakresie w odniesieniu do kontaktów z interesantami. Rodziny zastępcze w obawie przed zakażeniem również ograniczały bezpośredni kontakt, także z pracownikami PCPR. Jednakże pomimo zaistniałej sytuacji udało się:

- zorganizować w dniu 25 stycznia „Spotkanie noworoczne” – coroczne spotkanie z filmem i Św. Mikołajem w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim, w czasie którego dzieci uczestniczące w spotkaniu zostały obdarowane paczkami ze słodyczami;
- we współpracy z Mazowiecką Fundacją Rodzin Zastępczych przygotować i przekazać rodzinom zastępczym paczki z kosmetykami firmy Loreal.
- wziąć udział w realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pt. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, celem którego było zwalczanie i przeciwdziałanie skutkom epidemii poprzez:
 - zakup sprzętu komputerowego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej (56 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo-wychowawczej otrzymało laptopy)
 - zakup środków ochrony indywidualnej (maseczek, rękawiczek jednorazowych i płynów dezynfekujących) – z tego wsparcia skorzystały wszystkie rodziny zastępcze na terenie powiatu oraz dzieci i pracownicy placówki opiekuńczo-

wychowawczej tj. 256 osób (zakupiono: 2 620 maseczek, 13 100 rękawiczek oraz 294 płyny dezynfekujące).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim wprowadziło wiele rozwiązań, które mają sprzyjać rozwojowi i wsparciu już istniejących rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych oraz tworzeniu nowych form pieczy zastępczej. Zadania te realizuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej, którego strukturę przedstawia poniższy wykres:

Większa część Zespołu to osoby zatrudnione w ramach umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu (kierownik, koordynatorzy, psycholog) natomiast pracownik socjalny i pedagog/psycholog w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W roku sprawozdawczym wszystkie funkcjonujące na terenie powiatu grodziskiego rodziny zastępcze zostały objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

7. Efekty pracy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej

W 2020 roku w Zespole ds. Pieczy Zastępczej pracowało 5 koordynatorów, którzy zgodnie z zapisami ustawy przedłożyli roczne sprawozdania z efektów swojej pracy. Zgodnie z nimi w okresie sprawozdawczym wykonano:

- 97 planów pomocy dziecku i 6 modyfikacji planów;
- 158 ocen sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej do Sądów Rejonowych;
- 27 ocen rodzin zastępczych;
- monitorowanie potrzeb, wsparcie, sporządzanie wniosków i pism z 4 pełnoletnimi wychowankami pozostającymi na kontynuacji nauki;
- udzielono pomocy w sporządzaniu 13 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia oraz 8 modyfikacjach Indywidualnych Programów Usamodzielnienia;

- 10 wskazań opiekunów usamodzielnienia;
- zgłoszono 11 dzieci do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie;
- 8 ocen do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie;
- 5 opinii do Sądów Rejonowych dot. kandydatów na rodziców zastępczych;
- 6 wniosków do Sądów Rejonowych o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych lub wydanie zarządzeń dot. sytuacji prawnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 1 wniosku do sądu rejonowego o rozwiązanie rodziny zastępczej – powrót małoletniego pod opiekę rodziców
- 7 wniosków o ustalenie opiekunów prawnych
- 2 wnioski do Sądów Rejonowych o rozszerzenie uprawnień rodzin zastępczych (decydowanie o sprawach zdrowotnych, edukacyjnych);
- 12 innych pism do Sądów dla rodzin zastępczych (np.: wniosek o przyznanie alimentów, ich podwyższenie, udzielenie zgody na wydanie paszportu i inne);
- 22 innych pism do Sądów w sprawach rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych;
- skierowano 54 rodziców zastępczych do psychologa w celu uzyskania opinii psychologicznej;
- skierowano 76 dzieci na konsultacje do psychologa/pedagoga;
- Koordynator wziął udział w 8 spotkaniach dzieci przebywających w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi lub innymi członkami rodziny naturalnej;
- odbyło się 27 spotkań Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dot. oceny sytuacji dziecka;
- 10 wyjazdów - przewóz dzieci do instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej;
- skierowano 60 rodziców zastępczych do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 29 wniosków o niekaralność rodziców zastępczych;
- 92 wystąpienia o opinie do szkół/przedszkoli w sprawie dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 47 wystąpień o opinie do Jednostek Pomocy Społecznej dot. rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- 9 opinii do wniosków o pomoc dla rodzin zastępczych (np.: dofinansowanie wypoczynku dla dzieci, zatrudnienie pomocy domowej i inne) oraz o pomoc dla pełnoletnich wychowanków (np.: zagospodarowanie, usamodzielnienie);

- skierowano 23 dzieci do psychologa lub pedagoga w celu przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej;

Ponadto koordynatorzy:

- zgłosili 3 rodziny do akcji „Szlachetna Paczka”
- zgłosili 2 rodziny do akcji „Super bohaterki”
- aktywnie uczestniczyli w realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”
- uczestniczyli w Spotkaniu Noworocznym
- pełnili funkcję kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu dla 18 osób
- pełnili funkcję opiekuna usamodzielniania dla 6 osób pełnoletnich
- uczestniczyli w rozprawach sądowych
- przygotowali i dostarczyli paczki z kosmetykami od firmy L'Oréal do rodzin zastępczych
- pełnili dyżury telefoniczne dla mieszkańców powiatu objętych kwarantanną
- przeprowadzali wizyty domowe u kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej koncentrowali swe działania na wsparciu rodziców zastępczych oraz dzieci przebywających w ich domach. Natomiast współpracą z rodzicami biologicznymi zajmował się pracownik socjalny.

W roku sprawozdawczym pracownik socjalny podjął takie działania jak:

- przygotowanie 105 decyzji administracyjnych dotyczących ustalenia odpłatności od rodziców biologicznych,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej odpowiednimi dla miejsca zamieszkania rodziców biologicznych celem ustalenia ich sytuacji życiowej;
- korespondencja z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których przebywają dzieci z terenu powiatu grodziskiego;
- korespondencja z instytucjami, organami, zakładami (np. zakłady karne, ZUS, PUP, Poradnia Leczenia Uzależnień, zakładami pracy) w sprawach dotyczących rodziców biologicznych;
- wystąpienia do sądów o ustalenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

- zastępowanie przed sądami Dyrektora PCPR w sprawach dotyczących alimentów z powództwa małoletnich przebywających w pieczy zastępczej przeciwko rodzicom biologicznym;
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami biologicznymi dotyczącej podjęcia przez nich działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej, utrzymywania kontaktu z dziećmi, korzystania z pomocy specjalistów w PCPR oraz innych instytucjach;
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami biologicznymi w sprawach obowiązków rodzicielskich, w tym partycypowania w kosztach utrzymania dzieci
- wygaszanie decyzji administracyjnych;
- udział w spotkaniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej;
- codzienna współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- kontrola i wsparcie dwóch wychowanek zamieszkujących w mieszkaniu chronionym.

Analogicznie, zatrudnieni w Zespole specjaliści – psycholog i pedagog/psycholog zajmowali się wsparciem rodziców zastępczych i dzieci z ich rodzin w codziennym funkcjonowaniu, rozwiązywaniu trudności i problemów, wskazywaniem możliwości uzyskania dalszego wsparcia itp. W okresie sprawozdawczym większość rodzin zastępczych odbyło co najmniej jedną konsultację u specjalisty.

Praca z rodzicami zastępczymi i dziećmi przebywającymi w ich rodzinach dotyczyła głównie:

- ✓ udzielania wsparcia psychologicznego/pedagogicznego rodzicom w celu zachowania i wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych (głównie występujące problemy to: trudności wychowawcze, problemy w relacji rodzic zastępczy – dziecko, konflikty pomiędzy rodzicami zastępczymi a rodzicami biologicznymi, zaniedbania rozwojowe, dysfunkcje, zaburzenia, nieumiejętność tworzenia więzi emocjonalnych)
- ✓ prowadzenie rozmów psychoedukacyjnych z dziećmi (trudności w nawiązaniu relacji z otoczeniem, problemy w rozpoznawaniu własnych emocji i uczuć, problemy szkolne, odrzucenia, samotności w grupie, relacji rodzinnych)
- ✓ corocznych konsultacji dzieci z rodzin zastępczych z psychologiem/pedagogiem
- ✓ udział w spotkaniach dzieci z rodzicami biologicznymi (spotkania realizowane były przy współpracy gminy Grodzisk Mazowiecki w Mediatece, Pawilonie Kultury lub na świeżym powietrzu – parki, place zabaw)
- ✓ sporządzanie diagnozy psychofizycznej dzieci trafiających do rodzin zastępczych
- ✓ konsultacje psychologiczne dla rodziców zastępczych

- ✓ udział w spotkaniach Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych
- ✓ wydawanie opinii w sprawach motywacji i predyspozycji kandydatów/pełniących funkcję rodzin zastępczych
- ✓ sporządzanie diagnozy psychofizycznej dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej
- ✓ spotkania indywidualne dla osób potrzebujących wsparcia, w kryzysie
- ✓ wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Ponadto psychologowie podejmowali takie działania jak:

- ✓ motywowanie rodziców biologicznych do podejmowania działań zmierzających do powrotu dzieci pod ich opiekę,
- ✓ współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka, m.in. szkoły, sądy, kuratorzy, pracownicy socjalni i asystenci
- ✓ jeden z psychologów jest członkiem Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- ✓ udział w audycjach radiowych dotyczących rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych
- ✓ telefoniczny dyżur psychologa. W 2020 roku PCPR uruchomiło dla mieszkańców powiatu telefoniczne wsparcie psychologa w okresie epidemii COVID-19 w formie indywidualnych rozmów telefonicznych w trudnych sytuacjach życiowych, w kryzysie, w poczuciu zagubienia i trudnościach w funkcjonowaniu w sytuacji epidemicznej.

III. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Jego celem jest wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu spraw związanych z:

- bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnych;
- problematyką uzależnień;
- przemocą w rodzinie;
- problemami związanymi z niepełnosprawnością;
- udzielaniem informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód (art. 46 ust.1 ustawy pomocy społecznej). Zatem z prośbą o udzielenie wsparcia przez specjalistów, do PCPR mogą zwracać się wszyscy mieszkańcy powiatu. Kryterium dochodowe nie jest brane pod uwagę, a jedynie potrzeba uzyskania pomocy.

W roku sprawozdawczym bezpłatnych porad i konsultacji udzielali psycholodzy, prawnik i terapeuta ds. uzależnień.

Specjalistyczne wsparcie w roku 2020

Specjalista	Liczba konsultacji	Liczba osób
Psycholog dla osób dorosłych	122	104
Terapeuta ds. uzależnień	41	19
Prawnik	64	63
Psycholog w obszarze przemocy domowej a także wspierający rodziny zastępcze	295	246
Pedagog/psycholog współpracujący z rodzinami zastępczymi	291	148
Ogółem	813	580

IV. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić odpowiedniej niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim,
2. Dom Rehabilitacyjno – Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który ustala Starosta Grodziski i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i odpłatności wydaje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby w dniu jej kierowania. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej na terenie powiatu, z upoważnienia Starosty Powiatu Grodziskiego, wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej z terenu powiatu grodziskiego

Nazwa DPS	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w roku 2020	Liczba miejsc	Liczba pensjonariuszy wg stanu na 31.12.2020	
			Ogółem	w tym dotowanych ze środków wojewody
Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim	4 350 zł	40	27	5
Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku	6 100 zł	58	55	27

W roku sprawozdawczym wydanych zostało 68 decyzji administracyjnych dotyczących umieszczenia, odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i stwierdzenia wygaśnięcia.

Na podstawie umowy zawartej między Powiatem Grodziskim a Domem Rehabilitacyjno – Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Umowa zawarta została na okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2024 roku.

W roku sprawozdawczym w zajęciach wspierająco – aktywizujących prowadzonych w tej jednostce brały udział 32 osoby.

Łączne środki przeznaczone na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy KSN AW w roku 2020 wyniosły 808 900 zł, z tego:

- dotacja wojewody – 756 065 zł,
- środki pochodzące z innych źródeł (darowizny) – 290 zł,
- środki własne powiatu – 29 995 zł
- środki z Narodowego Instytutu Wolności – 22 550 zł

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji wydanych zostało 38 decyzji kierujących do ŚDS KSN AW w Podkowie Leśnej i ustalających wysokość odpłatności.

V. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW

W roku 2019 do realizacji Indywidualnego Programu Integracji w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ((t.j. Dz. U. . z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1946) na terenie powiatu grodziskiego realizowało osiem osób. Wszystkie osoby realizują założenia uzgodnionych Indywidualnych Programów Integracyjnych. Cztery osoby posiadają ochronę uzupełniającą i pochodzą z Afganistanu. Pozostałe cztery osoby uzyskały status uchodźcy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z takich krajów jak Syria, Rosja i Ukraina.

Wymienione osoby otrzymały decyzją świadczenie i z tego tytułu wydatkowana została kwota 66 178 zł. na pokrycie kosztów utrzymania oraz wydatków związanych z nauką języka polskiego. Na koniec roku sprawozdawczego w realizacji pozostaje sześć Indywidualnych Programów Integracji.

VI. MIESZKANIE CHRONIONE TRENINGOWE

Świadczeniem niepieniężnym, jedną z form pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniające się do prowadzenia samodzielnego życia jest mieszkanie chronione treningowym. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507z późn.zm.).

Starostwo Powiatu Grodziskiego posiada w swoich zasobach mieszkanie chronione z możliwością umieszczenia w nim do 4 osób zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych. W 2020 roku świadczenie w postaci przyznania miejsca w mieszkaniu chronionym otrzymały dwie pełnoletnie wychowanki pieczy zastępczej – jedna z placówki opiekuńczo – wychowawczej i jedna z rodziny zastępczej niezawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w mieszkaniu chronionym nadal przebywała wychowanka rodziny zastępczej niezawodowej oczekująca na przydział lokalu z zasobów Gminy Jaktorów.

VII. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim realizuje zadania z zakresu administracji rządowej jako organ pierwszej instancji w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

Działania zespołu obejmują teren powiatu grodziskiego oraz w ramach zawartych porozumień powiatu pruszkowskiego i warszawskiego zachodniego. W Pruszkowie działa Punkt Kancelaryjny dla obsługi mieszkańców powiatu pruszkowskiego.

W roku 2020 całkowity koszt wydatków poniesionych przez PZON wynosił 805 726,03 zł, w tym:

- 672 273,61 zł na funkcjonowanie PZON,
- 117 190,72 zł na funkcjonowanie Punktu Kancelaryjnego - finansowane ze środków własnych powiatu pruszkowskiego
- 16 261,70 zł na obsługę wniosków dot. legitymacji o stopniu niepełnosprawności oraz niepełnosprawności.

Zestawienie wydatków na PZON w podziale na powiaty

Powiat	Środki wykorzystane z MUW	Środki własne Powiatu	Środki na funkcjonowanie Punktu Kancelaryjnego	Środki z MUW na produkcję legitymacji	Wykorzystane środki razem
Grodziski	191 291,89	83 139,99	-	16 261,70	290 693,58
Pruszkowski	221 192,06	33 554,60	117 190,72	-	371 937,38
W-wski Zachodni	123 095,47	19 999,60	-	-	143 095,07
Ogółem	535 579,42	136 694,19	117 190,72	16 261,70	805 726,03

Ogółem w roku 2020 rozpatrzono łącznie 6 422 wniosków.

Struktura rozpatrzonych wniosków

Powiat	Wydane orzeczenia dla dzieci do 16 roku życia	Wydane orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Wydane legitymacje uprawniające do korzystania z ulg	Wydane karty parkingowe	Pozostałe: umorzenia, odstąpienia, zgony	Samokontrola odwoławcza	Razem
Grodziski	176	921	448	427	26	30	2 028
Pruszkowski	290	1 268	616	563	26	19	2 782
W-wski Zachodni	209	752	296	308	29	18	1 612
Ogółem	675	2 941	1 360	1 298	81	67	6 422

Niepełnosprawność jest problemem społecznym o dużym zasięgu i dotyczy ludzi niezależnie od ich wieku, statusu społecznego czy materialnego. Za osobę niepełnosprawną uważa się osobę, która posiada orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, dla osób powyżej 16 roku życia: znaczny, umiarkowany, lekki. W przypadku dzieci od 0 - 16 roku życia ustala się tylko fakt niepełnosprawności.

Na podstawie złożonych wniosków w roku 2020 wydano 3 683 orzeczenia odpowiednio o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym:

- Powiat Grodziski – 1 127 orzeczeń,
- Powiat Pruszkowski – 1 577 orzeczeń,
- Powiat Warszawski Zachodni – 979 orzeczeń.

Struktura wydanych orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia)

Powiat	Wiek 0-3 lat	Wiek od 4-7 lat	Wiek od 8-16 lat
Grodziski	20%	30%	50%
Pruszkowski	33%	33%	34%
W-wski Zachodni	24%	36%	40%

Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (orzeczenia osób powyżej 16 roku życia)

Powiat	Znaczny	umiarkowany	lekki
Grodziski	32%	60%	8%
Pruszkowski	34%	59%	7%
W-wski Zachodni	35%	56%	9%

Struktura wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według wieku

Powiat	16-25 lat	26-40 lat	41-60 lat	61 i więcej lat
Grodziski	13%	9%	27%	51%
Pruszkowski	9%	11%	32%	48%
W-wski Zachodni	13%	10%	33%	44%

W roku sprawozdawczym rozpatrzono wnioski i wydano **1 360 legitymacji** o stopniu niepełnosprawności oraz niepełnosprawności dla osób niepełnosprawnych. Ponadto, rozpatrzono wnioski i wydano łącznie **1 298 kart parkingowych** dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.

Zestawienie wydanych kart parkingowych

Powiat	Osoby niepełnosprawne	Placówki	Razem
Grodziski	426	1	427
Pruszkowski	562	1	563
W-wski Zachodni	302	6	308
Ogółem	1 290	8	1 298

Z Zespołem współpracuje 16-tu lekarzy z dziedzin mających zastosowanie w procesie orzekania dzieci i osób po 16 roku życia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności o specjalizacji z: pediatrii, ortopedii- traumatologii, psychiatrii, neurologii, laryngologii, okulistyki, medycyny rodzinnej, oraz chorób wewnętrznych. W 2020 r. został powołany w skład zespołu orzekającego lekarz ze specjalizacją pediatrii oraz chorób wewnętrznych.

W skład Zespołu wchodzi również specjaliści tj. członkowie składów orzekających:

- 3 psychologów (w tym 1 powołany w 2020 r),
- 2 pedagogów (w tym 1 powołany w 2020 r. oczekujący na szkolenie dla nowo powołanych członków zespołu),
- 2 doradców zawodowych (powołanych w 2020r. w skład zespołu orzekającego, w tym 1 oczekujący na szkolenie dla nowo powołanych członków)
- 5 pracowników socjalnych (w tym 1 powołany w 2020 r. oczekujący na szkolenie dla nowo powołanych członków zespołu).

Powiatowy Zespół liczy łącznie 28 członków wchodzących w skład orzekające oraz 8 pracowników administracyjnych w tym, Przewodnicząca oraz Sekretarz na umowę zlecenie.

Lekarze oraz specjaliści w 2020 r. brali udział w szkoleniach doskonalących dla członków powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności w województwie mazowieckim, które miały na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie orzekania oraz obowiązujących przepisów. Dla pracowników zespołu zostało zorganizowane szkolenie z zakresu prawa administracyjnego.

Od lipca 2020 roku w PZON wprowadzono elektroniczne wypełnianie druków dokumentów wspomagających procedurę postępowania orzeczniczego w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania O Niepełnosprawności (EKSMOoN), w tym kartę obiegową sprawy, oceny lekarzy i specjalistów oraz protokoły z posiedzeń składów orzekających.

W roku 2020 odbyło się łącznie 213 posiedzeń składów orzekających z udziałem lekarza i specjalisty. Wyjazdowych posiedzeń do Pruszkowa i Ożarowa Mazowieckiego odbyło się 14. Od marca 2020 r. z powodu epidemii COVID-19 wywoływanej przez wirusa SARS-CoV-2 posiedzenia składów orzekających odbywały się wyłącznie w siedzibie Zespołu zaocznie bez osobistego udziału osoby orzekanej.

VIII. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej. Jej celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, w szczególności poprzez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych jak również poprzez likwidację różnego rodzaju barier w szczególności: architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych czy też dostępie do informacji. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pomocy finansowej w formie dofinansowania, refundacji lub bezzwrotnej pomocy.

1. Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2020 wynosiły ogółem 2 194 981,14, z tego:

- środki z PFRON – 2 000 035 zł,
- środki własne powiatu – 194 946,14 zł, z czego:
 - 159 414 na działalność warsztatów terapii zajęciowej,
 - 35 532,14 zł na likwidację barier w komunikowaniu się.

Struktura podziału środków finansowych rozdysponowanych na dofinansowania z zakresu rehabilitacji społecznej

Rodzaj wsparcia	Środki PFRON (w złotych)	Środki własne powiatu (w złotych)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	175 750,00	-
Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	213 656,00	-
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	39 146,00	-
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	136 764,00	35 532,14
Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1 434 719,00	159 414,00
Ogółem	2 000 035,00	194 946,14 zł

1. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

W okresie sprawozdawczym o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się 408 osób w tym: 286 uczestników oraz 122 opiekunów.

Wypłacone zostały dofinansowania dla 134 osób, w tym dla 93 uczestników i 41 opiekunów, z czego:

- dorosłych osób niepełnosprawnych - 74
- dzieci niepełnosprawnych - 19

Łączny koszt uczestnictwa w turnusach wyniósł 175 750 zł.

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

O dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ubiegało się 207 osób na kwotę 1 044 605 zł. Z dofinansowania skorzystało 90 osób, w tym 11 dzieci i 79 osób dorosłych.

Łączny koszt dofinansowania wyniósł 213 656 zł.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Ze środków PFRON o dofinansowanie ubiegały się 34 osoby niepełnosprawne na łączną kwotę 161 750 zł. Z dofinansowania skorzystało 18 osób, w tym 3 dzieci i 15 osób dorosłych.

Łączny koszt dofinansowania wyniósł 39 146 zł.

4. Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych

W programie pokonywania barier funkcjonalnych tj.: architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, w okresie sprawozdawczym, w ramach środków przekazanych przez PFRON, złożone zostały 82 wnioski na kwotę 508 308 zł. Z dofinansowania skorzystało 31 osób, w tym na bariery:

- architektoniczne - 4

- w komunikowaniu się - 21

- techniczne - 6

Wnioskodawca mógł ubiegać się o dofinansowanie do wysokości 95% kosztów ogólnych zadania, w tym 5% pozostawało wkładem własnym wnioskodawcy.

Na likwidację powyższych barier wydatkowano łącznie kwotę 136 764 zł.

Ponadto, ze środków Powiatu przyznano dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się dla 11 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 35 532,14 zł.

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie Powiatu Grodziskiego działają dwa warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzą rehabilitację dla 70 uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Milanówku obejmuje rehabilitację 30 uczestników, natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Grodzisku Mazowieckim prowadzi zajęcia dla 40 uczestników. Warsztaty terapii zajęciowej nie prowadzą działalności zarobkowej i są współfinansowane ze środków PFRON i środków własnych Powiatu.

Wysokość środków wydatkowanych na utrzymanie Warsztatów w roku 2020 wyniosła łącznie 1 1594 133 zł, z czego:

- ze środków PFRON - 1 434 719 zł

- ze środków powiatu - 159 414 zł.

6. Program „Aktywny Samorząd”

W dniu 7 maja 2018 roku Powiat Grodziski podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w ramach, którego osoby niepełnosprawne mogły skorzystać w zależności od potrzeb z różnych form wsparcia:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy,

- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Powiat na realizację programu otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 403 920 zł, w tym kwotę:

- 379 270 zł na realizację złożonych wniosków, z czego:
 - na Moduł I kwotę – 245 541 zł
 - na Moduł II kwotę – 133 729 zł,
- 18 963 zł na obsługę programu,
- 3 792 zł na promocję programu,
- 1 895 zł na ewaluację programu.

W programie złożono 74 wnioski, z czego rozpatrzono pozytywnie 65, w tym:

- w Module I - 30 wniosków
- w Module II - 35 wniosków

Wyplacono dofinansowania:

- w Module I w ramach I i częściowo II transzy środków, łączną kwotę w wysokości 129 486,71 zł dla 19 wniosków,
- w Module II w ramach I i częściowo II transzy środków kwotę w wysokości 112 162 zł dla 34 wniosków.

Struktura dofinansowań wypłaconych w ramach programu „Aktywny Samorząd” w roku 2020-2021

Moduł	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Wysokość wypłaconych środków*
Moduł I		
zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu	4	25 505,65 zł
zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	11	45 149,06 zł
dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	3	3 000,00 zł
pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	30 000,00 zł
utrzymanie sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	250,00 zł
pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	2	13 950,00 zł
zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	3	7 500,00 zł
zapewnienie opieki dla osoby zależnej	2	4 132,00 zł
Razem Moduł I	30	129 486,71 zł
Moduł II	35	112 162,00 zł
Ogółem	65	241 648,71 zł

* Stan wykorzystania środków na dzień 28.01.2021

Pozostająca do wykorzystania kwota będzie wydatkowana do dnia 15.04.2021 roku, co jest zgodne z zasadami programu „Aktywny samorząd”.

7. Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568) Zarząd PFRON postanowił o uruchomieniu w 2020 roku realizacji Modułu III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Uchwałą Rady Powiatu Grodziskiego nr 166/XIX/20 z dnia 30 kwietnia 2020 r. PCPR wyznaczone zostało na realizatora tego programu.

Wsparciem objęte zostały osoby niepełnosprawne, które były:

1. uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
2. uczestnikami środowiskowych domów samopomocy,
3. podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej,
4. podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych,
5. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz zajęć rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych,
6. pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy.

W ramach Modułu III o pomoc finansową mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 4 września 2020 roku, możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej.

Dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych maksymalnie wynosiło 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, przez okres 3 miesięcy, licząc od marca 2020 r. Aby uzyskać wsparcie wnioskodawca zobowiązany był do wskazania konkretnego ośrodka, którego działalność została zawieszona w związku z zagrożeniem epidemicznym, uniemożliwiając korzystanie z rehabilitacji przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych.

Na realizację tego zadania powiat grodziski otrzymał kwotę 240 362 zł.

W ramach Modułu III złożonych zostało 212 wniosków. **Wsparciem objęto 104 wnioskodawców i wypłacono świadczenia pieniężne w łącznej kwocie 234 500 zł.** Pozostałe środki w wysokości 5 862 zł wydatkowane zostały na obsługę zadania z czego 3 746,09 zł wydatkowano w roku 2020, natomiast pozostałą kwotę w styczniu 2021 r.

8. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było koordynatorem rządowego projektu pn. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Na realizację programu powiat grodziski otrzymał wsparcie z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Funduszu Solidarnościowego w kwocie 106 530 zł.

Celem programu było zapewnienie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

W programie uczestniczyło 30 pełnoletnich osób niepełnosprawnych, w tym:

- 23 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, z czego wsparciem objęto 20 (3 osoby zrezygnowały z przyznanej im usługi i w ich miejsce wsparciem objęto kolejne 3 osoby z listy oczekujących);
- 7 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności).

Osoby te mogły skorzystać z pomocy asystenta w wymiarze:

- 22 godziny miesięcznie - osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 11 godzin miesięcznie – osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Ogółem wykorzystano 1 721 godzin usług asystenckich, z czego;

- 1 484 godzin usług dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- 237 godzin usług dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Łącznie z przyznanej dotacji wykorzystana została kwota 55 068,19 zł.

Program cieszył się dużym zainteresowaniem osób niepełnosprawnych, które dzięki asystentom, mogły liczyć na wsparcie np. w dotarciu w wybrane przez siebie miejsce, załatwieniu spraw urzędowych, nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju instytucjami czy korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.)

IX. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem obecnym w społeczeństwie. Niezbędne jest więc podejmowanie działań, mających na celu powstrzymanie przemocy i zmniejszenie skali tego zjawiska. Zadania samorządów w zakresie udzielania pomocy rodzinom, w których występuje przemoc domowa określa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W celu wypełnienia obowiązków ustawowych w powiecie grodziskim Uchwałą Nr 131/XVI/16 Rady Powiatu Grodziskiego dnia 25 lutego 2016 roku przyjęty został do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Grodziskim na lata 2016 – 2020.

Przemoc domowa na terenie Powiatu Grodziskiego w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników Centrum wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej pomocy przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W roku sprawozdawczym 2020 PCPR współpracował z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich Sądu Rejonowego w Grodzisku Maz. i w Żyrardowie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkołami oraz Organizacjami Pozarządowymi. Ważnym elementem współpracy był udział pracowników Powiatowego Centrum w pracach Zespołów Interdyscyplinarnych oraz Grupach Roboczych.

Do Powiatowego Centrum zgłaszały się osoby potrzebujące pomocy, stosujące przemoc jak również osoby doświadczające przemocy domowej.

Wszystkim zgłaszającym się osobom Centrum udzieliło informacji o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistów. Z pomocy skorzystało:

- z porady psychologa – 498 osób,
- z porady prawnika – 63 osoby
- z porady terapeuty ds. uzależnień – 19 osób

Ogólnie, z porad, terapii i wsparcia specjalistów w 2020 roku skorzystało 580 mieszkańców powiatu grodziskiego, w tym z pomocy:

- specjaliści terapii uzależnień- 19 osób, w tym w obszarze przemocy domowej 15,

- psychologa dla osób dorosłych- 104 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 5,
- psychologa do pracy z dziećmi oraz ich rodzinami – 394 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 18,
- prawnika- 63 osoby, w tym w obszarze przemocy domowej 4.

W Powiecie Grodziskim działa szereg instytucji i organizacji oraz grup społecznych, które zajmują się problematyką przemocy w rodzinie. Współpraca między tymi instytucjami jest elementem szerszego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istotnym priorytetem jest przede wszystkim:

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom będącym w kryzysie;
- tworzenie bazy danych dotyczących miejsc, osób, możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
- organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń dla instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

W roku 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim otrzymało środki finansowe na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w wysokości 8 460.

W procesie rekrutacji do Programu zostało zgłoszonych 10 osób, zakwalifikowanych zostało 8 mężczyzn i 2 kobiety, jednak tylko 4 uczestników spełniło wymóg 75% i więcej frekwencji, czym spełnili warunek ukończenia Programu.

Osoby zakwalifikowane do Programu zostały skierowane do uczestnictwa w ramach Procedury „Niebieskiej Karty” i wskazania konieczności uczestnictwa w Programie przez Zespół Interdyscyplinarny lub też przedstawiciela służb realizujących procedurę. Jeden uczestnik oświadczył, iż kierował się własną motywacją przy podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do Programu.

Program grupy opierał się na założeniach i wytycznych programu korekcyjno-edukacyjnego oraz podejścia terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach i modelu komunikacji „Porozumienie bez przemocy”. Podstawowym celem Programu była zmiana postawy uczestników i tym samym zatrzymanie przemocy w rodzinie. Uczestnicy zgłaszali w oczekiwaniach chęć nauczenia się panowania nad swoimi emocjami i zachowaniami,

powstrzymania się od agresji, poprawienia swojej komunikacji oraz chęć zmiany swojej postawy wobec bliskich na bycie bardziej wyrozumiałym i tolerancyjnym.

Cykl spotkań dla każdego indywidualnego uczestnika mieścił się w wymiarze 64 godzin. Grupa liczyła maksymalnie 10 osób. Była bardzo dynamiczna, większość uczestników Programu wykazywała duży poziom otwartości i zaangażowania, inni wyraźnie dawali do zrozumienia, że ich motywacja do udziału w spotkaniach jest zewnętrzna i nie utożsamiają się z problemem przemocy. Odbiorcy Programu dzielili się głównie trudnościami, z którymi obecnie się borykają, ale również przywoływali doświadczenia z dzieciństwa, w którym często sami doznawali przemocy. W związku z wprowadzonym rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2020 r. dotyczących wprowadzenia obostrzeń sanitarnych zagrożenia epidemicznego COVID – 19 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podjęło decyzję o dalszej realizacji w sposób zdalny za pomocą komunikatora SKYPE oraz rozmów telefonicznych. Z informacji od osób, które uczestniczyły w programie można było wywnioskować, że bardzo pozytywnie wspominali to czego nauczyli się podczas zajęć. Informacje zwrotne od członków rodzin i samych uczestników wskazywały, że w ich życiu zaistniała radykalna zmiana w sposobie funkcjonowania.

Należy również zaznaczyć, że koncepcja funkcjonowania systemu przemocy w powiecie grodziskim obejmuje działalność zespołów interdyscyplinarnych powołanych przez wójtów i burmistrzów w każdej gminie w skład, których wchodzi profesjonalisci, przedstawiciele policji, sądów, pcpr, ośrodków pomocy społecznej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, placówek oświatowych, służby zdrowia oraz organizacji pozarządowych. Zadaniem powołanych zespołów jest wspólne wypracowanie jasnych zasad działań mających na celu podjęcie skutecznej reakcji interwencyjnej i pomocowej w momencie zaistniałego już problemu przemocy w rodzinie.

W roku sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie złożyło wniosek o środki finansowe na realizację Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – edycja 2020 r. Jednak środków na ten cel nie otrzymało.

PCPR w Grodzisku Mazowieckim jest członkiem Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Instytucji i Organizacji Pozarządowych Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „NIEBIESKA LINIA”.

W 2020 roku, do wszystkich instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności realizujących oddziaływania w zakresie osób stosujących przemoc, przekazany został informator na rok 2020 zawierający dane teleadresowe jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu grodziskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Na tablicach ogłoszeń w siedzibie Centrum na bieżąco zamieszczane były informacje dotyczące dyżurów specjalistów, możliwościach skorzystania z bezpłatnych porad świadczonych przez specjalistów oraz organizacje i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, systematycznie zamieszczane są również ulotki dla mieszkańców powiatu związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, z którymi każdy potrzebujący wsparcia i pomocy może się zapoznać.

X. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Zgodnie z zapisami obowiązującej do końca 2020 roku ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.) zamówieniami publicznymi są umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. **W roku sprawozdawczym zamówienia publiczne udzielane były z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy. Ich łączna wartość bez podatku od towarów i usług wyniosła 557 300 zł.** Udzielone zamówienia dotyczyły świadczenia usług w ramach umów cywilno-prawnych związanych działalnością Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz nabycia towarów niezbędnych do bieżącej działalności jednostki.

XI. NAJWAŻNIEJSZE INICJATYWY PODEJMOWANE W ROKU 2020

1. 25 stycznia 2020 roku rodziny zastępcze wraz z dziećmi uczestniczyły w Spotkaniu Noworocznym, które odbyło się w sali kinowej Centrum Kultury. W trakcie spotkania dzieci z rodzin zastępczych obejrzały film rodzinny oraz otrzymały paczki ze słodyczami. Impreza finansowana była ze środków Powiatu Grodziskiego.
2. Ponadto we współpracy z Mazowiecką Fundacją Rodzin Zastępczych przygotowano i przekazano rodzinom zastępczym paczki z kosmetykami firmy L'Oréal.
3. W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 PCPR było realizatorem programu wsparcia dla dzieci z rodzin zastępczych oraz programu wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
4. Kolejny rok realizowany był program „Aktywny samorząd” skierowany do osób niepełnosprawnych
5. PCPR było realizatorem programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2019 – 2020, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego
6. Przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności angażowali się także w działania związane z ochroną zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu.
7. Zaangażowano lokalne media w promowanie działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

XII. POTRZEBY W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Utworzenie rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego.
2. Utworzenie rodzinnego domu dziecka.
3. Utworzenie kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczej, w tym z miejscami interwencyjnymi.
4. Pozyskanie dodatkowych pomieszczeń na potrzeby Zespołu ds. Pieczy Zastępczej i działań podejmowanych przez Zespół (sala spotkań, szkoleń itp.).
5. Kontynuowanie działań informacyjno-promujących rodzicielstwo zastępcze.
6. Pozyskanie kandydatów na rodziców zastępczych niezawodowych.
7. Pozyskanie kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze.
8. Podwyższenie wynagrodzenia rodzinom zastępczym zawodowym.
9. Umożliwienie odbywania mediacji rodzinnych w PCPR.
10. Zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
11. Pozyskiwanie środków zewnętrznych przeznaczonych na przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
12. Cykliczne realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.
13. Zwiększenie ilości środków finansowych z dotacji wojewody, pozwalających na rozpatrzenie wszystkich wniosków składanych do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
14. Zwiększenie zasobów lokalowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
15. Utworzenie/zlecenie prowadzenia dla mieszkanek powiatu grodziskiego domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży.